

Сут пули

09:05 / 14.09.2017 15584

Савол:

Ассалому алайкум! Маҳр ҳақида топиб ўқидим раҳмат. Лекин шуларни ўқиш жараёнида “Қалин пули бидъат” дейилган жавобга рўбарў келдим. Бунинг сабаби нима? Шу ҳақида батафсил изоҳ берсангизлар.

2. Биз ўзбекларда қалин пулидан ташқари сут пули ҳам олинар экан. Сут пули шариатимизда бор нарсаси? Баъзан эшитиб қоламан сут пули ва қалин олингандан кейин, никоҳ ўқиладиганда палончи маҳрга фалон нарса сўрабди деган гап сўзларни. Шариатимизда бунга қандай изоҳ берилади?

Жавоб:

["Зикр аҳлидан сўранг" ҳайъати](#)

Ва алайкум ассалом!

Аллома Ҳаскафий : **“Келин тараф, келинни куёвга топшираётган пайтида оладиган нарсасини эр қайтариб олишга ҳақлидир. Чунки у пора ҳисобланади”** деганлар. (Дуррул мухтор).

Ибн Обидин раҳматуллоҳи алайҳ ушбу иборани шарҳлаб : **“Келиннинг ака ёки шу кабилар куёв тарафидан бирор нарса (қалин пули ёки сут пули) олмагунларича келинни бермасалар, шунингдек қалин пулини олмагунича синглиларини беришдан бош тортсалар, (эр ўша пулни берса) пул ҳолида ёки ўзгартирилган ҳолида қайтариб олиш ҳаққига эгадир. Чунки эрни уларга берган нарсаси пора ҳисобланади”** деганлар. (Роддул мухтор).

Бунинг ўрнига шариатимиз аёл кишининг ўзига мулк қилиб бериладиган маҳрни жорий қилган.

«Маҳр» ақди никоҳ ёки эр-хотин бўлиш билан эрнинг зиммасига юкланадиган хотинга берилиши лозим бўлган молдир.

Маҳр турли номлар билан номланади, Қуръони Каримда садоқ, садақа, ажр, фарийза, ниҳла атамалари ишлатилган.

Баъзи уламолар маҳрнинг ўнта номи борлигини айтганлар. Бизда «маҳр» атамаси машҳур бўлгани учун шу сўзни қўллаймиз.

Аллоҳ таоло Нисо сурасида шундай деган:

أَسْفَنُ هُنَّ مَعْيشَ نَعْمُ كَلَّ نَبِطَ نِإْفَ ءَلْحَنِّ نَوْتِ أَقْدَصِ ءَأَسِّنْ لَأُوتِ أَوْ
أَيَّيَّرْمُ أَيَّيْنَهُ هُوَلُ كَفِّ

«Аёлларга маҳрларини кўнгилдан чиқариб беринг. Агар ундан бирор нарсани сизга рози бўлиб берсалар, бас, уни енглар. Ош бўлсин, офият бўлсин» (4-оят).

Ушбу ояти карима маҳр бериш эрга вожиб эканини англатувчи тўртта ояти каримадан биридир. Ақди никоҳ бўлиши билан маҳр бериш вожиб бўлади. Агар қовушмай туриб ажрашадиган бўлсалар ҳам. Лекин маҳрни бериш никоҳнинг шарт ёки рукнларидан эмас. Усиз ҳам никоҳ бўлаверади, аммо маҳрнинг олди-бердиси қачон бўлса бўлаверади.

Ушбу оятда эр ўзига хотин бўлишга рози бўлган аёлга маҳрни оғриниб эмас, чин кўнгилдан чиқариб бериши лозимлиги уқтирилмоқда. Маҳр келиннинг ўз мулкига айланишига ҳам ишора қилинмоқда.

Аёл маҳрни олганидан кейин нима қилса, ўзи билади. Жумладан, ушбу оятда зикр қилинганидек эрига қайтариб берса ҳам ўзининг иши.

Агар келин ўз ихтиёри билан рози бўлиб, эри берган маҳрнинг ҳаммасини ёки бир қисмини унга қайтариб берса, эр уни бемалол олиб, тасарруф қилса бўлаверади.

هِيَ لَعَلَّ يَلِصَ هَلَّ لَأُوتِ رَأَقَ، هِنَعِ هَلَّ لِي ضَرَّ دَعَسَ نَبِ لَهَسَ نَعْمُ
هُ سَمَّ خَلَّ هَاوَرِ دِي دَحْ نَمَّ أَمَّ تَأَخَّ وَ لَوْ سَمَّ تَلَّ أَفَّ مَلَّ سَوَّ

Саҳл ибн Саъд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«**Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам** (уйланмоқчи бўлган кишига):

«**...бир темир узук бўлса ҳам топ», дедилар».**

Бешовлари ривоят қилишган.

Ул зот бирор никоҳни маҳрсиз қўймаганлари собитдир.

Мусулмонларнинг барчаси никоҳ маҳрсиз бўлмаслигига ижмоъ қилганлар.

Маҳрнинг ози ўн дирҳамдир.

Ўн дирҳам бир динарга тенг келади. Бу нисобга етган молнинг йигирмадан бири, деганидир. («Кифоя» китобидан). Валлоҳу аълам!